

KALAUZ

AZ EMBERBARÁTI OKTATÁS ÉS NEVELÉS TERÉN.

HAVI FOLYÓIRAT.

A „Szeretet” testi és szellemi fogyatkozásban szenvedőket gyámolító országos egyesület hivatalos közlönye.

Megjelenik július és augusztus kivételével minden hó utolsó napján.

ELŐFIZETÉSI ÁRA:	Felelős szerkesztő és kiadó:	HIRDETÉSEK ÁRA:
Egész évre . . . . 2 fnt 50 kr.	Scherer István	Soronkint . . . . . 15 kr.
Egyes szám ára . . . 25 kr.	Budapest, VIII., Mátyás-tér 5/b.	Bélyegilleték 30 kr.

KARÁCSONYI HANG

a magyar keresztyén egyházakhoz, városi és községi hatóságokhoz.

„Új parancsolatot adok néktek, hogy egymást szeressétek! Ugy szeressétek egymást, mint én szeretlek titeket.”
János XIII. 34.

Az egész keresztyénvilág örömnöpet ül. A hívők száz-ezrei lelki gyönyörtől eltelve adják szájról-szájra a betleheni pásztorokhoz intézett angyali szózatot: „Dicsőség a magasságban az Istennek!” Ifjú és öreg szívrepedő örömmel hirdeti az angyal szavát. „Megszületett néktek a megtartó, ki az úr Jézus Krisztus Dávid városában!”

Ezerkilencszáz esztendeje már, hogy ismétlődik évről-évre ez az angyali szózat.

Mert Istennek fia született a betleheni jászolban. És az Istennek fia új életet önt az elfásult szívekbe, új parancsolatot ad az emberiségnek: a szeretet parancsolatát. S ezen új parancsolat megrázza sarkaiban a földet és új irányt ad az erkölcsi világnak.

Szeretni Istent, szeretni embertársainkat, szeretni még ellenségeinket is.

S amely nép és nemzetiség megtartá a szeretet parancsolatát, kitűnt a többi nép közül „s magasan jár, miként a sas-keselyű és az ő lába nem botlik meg sohasem!” Tudomány és művészet, igazság és jólét útja ott fel sátorát; a szegények segélyt, a szerencsétlenek ápolást és testvéri szeretetet nyertek ott.

Amely nép ellenben nem hódolt a megnyilatkozó isteni parancsnak, annak országa széteszlott, hazája lőn a nagy világ, lévén ő maga „szolgák — szolgája.”

Tagilletmény.

A szeretet törvényében, mint soha eléggé meg nem közelíthető példánykép maga az isteni Mester állott hívei előtt.

Ott van az új erkölcsi világ határdombján — szeretettől lelkesítve, szeretni tanítja híveit, kezében az ige fegyverével, az önmagát bálványozó embertestvéreit a szolgaság jármába lealacsonyító szeretetlenség ellen harczra száll; ott van a megvetett, eltapodott szegények között, ajkain a szeretet meleg érzelmeivel; ott van a szenvedők, az elhagyottak mellett, egyiknek fájó sebeit gyógyítja, a másiknak lelke háborgásait csillapítja a szeretet balzsamával; vagy a sírók könnyeit törli és az elesetteket emeli fel s az üldözötteket vigasztalja meg; majd pedig mint egy szent zászlóhordozó — a szeretet szent harczában — ellenségeinek életét adá az ő szerettiért.

Sokat kíván tehát a szeretet új parancsolata, mely új léssen örökké, mivel azt ember teljesen be nem töltheti.

De hogy a családok, osztályok, népek és korok lehetőleg megközelíthessék és betölthessék a szeretet parancsolatát, azt a nevelés szelleme segítheti elő. — Isten, emberek iránti szeretetben nevelni a kisdedet, kinek lelke tiszta mint a nap, hajlítható mint a gyenge ág, kiről a szeretet vallásának alkotója mondja, hogy: „ilyeneké a mennyeknek országa“, kiket azért kétszeresen rábiz tanítványaira, hogy őket szeressék; mert jól tudja, hogy tanai eme tiszta lelkekben találnak legméltóbb talajra és hogy másokat szeretni leginkább csak az tud, ki szeretetben neveltetett és maga is szerettetett. — S követői a keresztyének, tartozzanak azok a keresztyénség bármely elágazásához, valóban dicséretre méltó versenyre kelnek egymással, gyermekeik neveltetése iránti buzgólkodásban. — Szegények és gazdagok versenyezve adják filléreiket — százezreiket iskolai célokra, hogy a szeretet vallásában nevelhessék gyermekeiket.

De ama szerencsések mellett, kiknek az emberi lehetőségekhez képest minden képességük meg van arra, hogy felfoghassák a szeretet vallása tanítóinak tanait; vannak olyanok is, kiket az isteni gondviselés megfosztott egyik vagy másik képességtől és képtelen a többi szerencsésekkel egyenlő természetes úton haladni az ismeretek szerzésében. Ilyenek azok, kiket valamely érzéktől pl. hallási vagy látási érzéktől fosztott meg a gondviselés; kiknek még amaz elemi ismereteket is, melyeknek az érzékük mintegy öntudatlanul jutnak birtokába, mester-séges úton kell elsajátítaniok.

Hogyan tudhatna a siket beszélni, vagy hogyan lehetne a vaknak csak fogalma is az őt környező világ remekeiről, ha az a titkos mindenható kéz, mely a fellegek felett vezérli az emberek sorsát, nem állított volna melléjük olyanokat, kik a szeretettől lelkesítve, különleges eszközök segélyével, törekszenek velők elsajátíttatni, amit az érzékük könnyű szerrel természetes úton sajátítottak el.

Az ilyen szerencsétlenek sorsán segíteni kétszeresen van hivatva a keresztyén egyház. Hivatását és feladatát embertársai iránti szeretetét a szerencsétlenek iránti gyámolításban mutathatja ki leginkább.

Maga a Mester megy elől tündöklő példányképül, midőn a kananeabeli nehézkegyes leányt meggyógyítja, vagy a Jerikó falai alatt ülő — s hozzá könyörületességért esdeklő — két vaknak látását adja vissza és mint Márk evangelista mondja: „hozának Jézushoz egy nehezen szóló siketet, hogy vetné kezét arra. És mikor kivitte volna a sokaság közül, bocsájtá ujjait annak fülébe és megillette nyelvét és feltekintvén az égbe, fohászokodék és mondá neki: „Effata! Nyilatkozzál meg! és azonnal megnyíltak annak fülei és nyelvének kötele megoldaték és igazán szól vala.“

Tehát a keresztyén egyház feje és alapítója az úr Jézus Krisztus foglalkozott már testi és szellemi fogyatékosok gyógyításával; ezzel mintegy rámutatott és kötelességévé tette tanítványainak, követőinek, hogy eme szerencsétlenek segélyezésében ők is fáradozzanak.

Igaz ugyan, hogy a Mestert csodadolgaiban ember utánolni képtelen. Itt az orvosi tudomány is megáll, segíteni nem tud, nem tudja fogékonyra tenni a hülyének az esztét; nem tudja visszaadni a vaknak a látást, a siketnek a hallóérzékét; de már több mint száz év óta ismerjük annak módját, hogy mikép lehet a hülyét és a vakot a társadalomnak munkás tagjává nevelni, vagy hogyan kell tanítani a siketnémát beszélni a látási és tapintatási érzékének felhasználásával.

Most már követhetné a keresztyénség Megváltója példáját egyrészen, a mennyiben taníthatná a siketnémát beszélni; hasznos munkára való tanítással elviselhetőbbé tehetné a hülyének és vaknak az életet; ha mint a Mester, a siketnek a hallását; a hülyének elmebeli gyógyulását; a vaknak látását meg nem adhatja is.

Nézzük azért a keresztyén egyházat, mennyiben hatja át az isteni szózat, mennyiben lelkesíti a Megváltó dicső és magasztos példája, mennyiben felel meg keresztyéni kötelességének e szerencsétlenekkel szemben a tudomány és felvilágosodás századában.

Míg egyfelől gyönyörűséggel telik el az ember lelke, látván a sáfárkodást az úr szőlőjében; addig másfelé tekintve önkénytelenül kiált az írás szavával: „Szomorú az én lelkem mindhalálig!“

Mintha csak egyes államokba jutott volna el a Megváltó szava: „Könyörülj ember a te embertársadon“, s a többi tüntetőleg zárkóznék el a Mester ama dicső példája elől, midőn a siketnek hallását, a vaknak látását s a hülyének elmebeli képességét visszaadja.

Mert míg Belgium, Dánia és Hollandia összes tanköteles siketnémái, vakjai és elmebeli fogyatékosai tanításban részesülnek; vagy míg Németországnak és Franciaországnak virágzó siketnéma-, vak- és hülye-intézetei a keresztyén szeretetnek fényes tanúbizonyságait hirdetik; vagy míg Amerika ilynemű iskolái a jólét és virágzás magas fokán állanak; addig a keresztyénség nem kis szégyenére vannak olyan államok is, ahol egyáltalában nincs, vagy legfeljebb egy-két tengődő hasonló célú intézmény áll fenn.

Nézzük Magyarországot hogy van e tekintetben?

Magyarországon az 1890. évi népszámlálás adatai szerint 19024 siketnéma, 18366 vak és 17622 hülye van, akik között 6119 siketnéma, 1043 vak és 2773 hülye a tanköteles. A folyó tanévben Magyarország hét siketnéma iskolájában csak 484 siketnéma, (Aradon 23, Budapesten az állami iskolában 67, az izr. intézetben 102, Kaposvárott 28, Kolozsvárott 42, Temesvárott 56 és Vácztott 166 gyermek) a „vakok egy intézeté”-ben 91 vak és a képezhető „hülyék egy intézeté”-ben* 76 hülye gyermek részesül támogatásban.

Mennyire elmaradt hazánk az említett államok mögött!

Németországban és Franciaországban, ahol legtöbbet áldoznak a szerencsétlenek neveltetésére, az egyes intézmények nagyobb részben nemesszívű emberbarátok adományaiból jöttek létre, vagy egyházkerületek és egyházak által tartatnak fenn és sok helyütt szerzetesek és apácák tanítanak.

És te ezer esztendőös Magyarország lelkes népe, hol késsel?! Magyar keresztyén egyházaink hova maradtok el? Hiszen érzékű gyermekeitek neveltetésében a többi államokkal kiálljátok a versenyt! Hiszen ti is gyermekeitek neveltetésében véletek nemzetetek jövőjét, egyházatok alapkövét letenni, mert jól tudván — tudjátok, hogy így: „kösziklän épül házatok“, míg ellenben: „elvész az én népem, mely tudomány nélkül való“!

Hát a Teremtő által szerencsétleneknek teremtettek mostoha gyermekeiteknek tertjátok-e? Azon 484 siketnéma, 91 vak és 76 hülye gyermek neveltetéséről is jóformán csak az állam gondoskodik, gondoskodásában csak ama városok előjárósága segít neki, de az egyházak — mint ilyenek — kivétel nélkül mereven elzárkóznak előlük.

Maga az állam tehát nem marad el nagyon a többi államoktól. Franciaország 68 siketnéma iskolája közül is csak 3 állami, a többi keresztyén testvéri szeretet adományaiból állítatott és tartatik fenn.

* Ezen kívül van még három ápoló-intézet a képezhetetlen hülyék számára, melyek közül egyet a „Szeretet“ jótékony egyesület tart fenn, kettő pedig magánvállalat.

Csak hozzánk nem jut el a keresztyén szeretet varázsa? 19024 siketnéma, 18366 vak, 17622 hülye esdő tekintete, kik könnyörületességért, krisztusi szeretetért esdenek, a magyarországi keresztyén egyházakban ne találjon-e visszhangra?! Hiszen éperzékű gyermekeik neveletésében feltékeny versenyre keltek egymással a katolikus és a protestáns egyházak — mindkettő ezáltal akarván magát erősebbé tenni a másik felett s e nemes verseny valóban nagyszerű eredményeket szült; de ugyanakkor fogyatékos gyermekeiről mindkét egyház megfeledkezett.

Ott van pedig tündöklő példányképünk a katolikus Franciaország a katolikusoknak; a protestáns Németország a protestánsoknak, hol az éperzékűek mellett a fogyatékosokról is bőkezűleg gondoskodnak.

Hiszen nemcsak az éperzékű, hanem a fogyatékos gyermekek érdekében is szól követőihöz a Mester: Aki csak egynek is felveszi gondját az én kicsinyeim közül, az, az én gondomat veszi fel.

Keresztyén egyházak! nézzétek az izraelita siketnémák budapesti országos intézetét, mely egyedüli az országban, melyet felekezet tart fenn! Ezen intézetben 102 siketnéma gyermek taníttatik a folyó tanévben... Ti nem volnátok erre képesek?! Hiszen nem az cselekszik kedves dolgot Isten előtt, ki folyton hajtja, hogy: „szeresd felebarátodat és cselekedjél jót azzal“, hanem az, „ki szereti felebarátját s jót cselekszik vele!“

Nem mondom ugyan, hogy nem volt olyan nemesszívű katolikus főpap vagy világi főúr, aki e szerencsétlenekről megemlékezett. Nem! siketnémák, vakok és hülyék intézetében számoss szerencsétlen élvezi a nemesszívű alapítók alapítványainak gyümölcsét; de ezeknek száma a külföldi jótévedőkhöz képest elenyészően csekély.

Még inkább csodálnunk kell az egyházak, községi és városi hatóságok e téren való elzárkozottságát.

Keresztyén egyházi és világi előjáróink, hatalmas uraink, ne legyen ez így tovább! Ama szerencsétlen embertársaink szava, kik a szerencsések felé emelik esdő tekintetüket, kik könnyörületességért, krisztusi szeretetért fordulnak keresztyén testvéreikhez ne legyen kiáltó szó a pusztában!

Ezer éves magyar hazánk siketnémái, vakjai és hülyéi legyenek-e ama szerencsétlenek, kik meghallgatásban nem részesülnek? Hisz a pogány Spártában, hol a gyermekek neveléséről az állam gondoskodott, azon gyermekeket, kik állami szolgálatra alkalmatlanok voltak, Taygetos hegyről ledobva, legalább megsemmisítették, de állatiasságban felnőni az Isten képére teremtett embert ott sem hagyták!

És ma, midőn a barbarizmusnak ezen kegyetlenségén megbotránkozunk; keresztyéni szeretettől áthatva ne engedjük azt

sem, hogy állati elmaradottságban tendődjék az Isten képmására teremtett ember.

Vegyék kezeikbe az egyházak és azoknak vezetői a papok a fogyatékosok gondjait. A papság az Ige fegyverével uralkodik az egyházak tagjain. Krisztus tanainak bűvös varázsa lelkesíti és lángra gyújtja a népeket. Lelkes vezetők csodákat művelhetnek a lelkesült sokasággal.

Ha az egyházkerületi gyűléseken akadnának szószólói eme szerencsétleneknek és a papság felekezeti különbség nélkül magáévá tenné ügyüket, aránylag csekély áldozattal lehetne segíteni rajtuk.

Szinte hallom az ellenvetéseket; fontosabb elintézetlen ügyeik is vannak az egyházaknak, mint a fogyatékosok ügye; így pl. a leánynevelés ügye is rendezetlen s a leendő családanyák csak előbb valók, mint az a pár fogyatékos érzékű vagy fogyatékos elméjű?!

Meghajlok ezen nézet előtt is. De leánynevelés ügyünk annyira már mégis csak fejlődött, hogy lelkiismeretes vezetők mellett leányaink hasznos tagjaivá lehetnek egyházainknak. De a fogyatékosokat ki neveli? Nekik még csak a szerencse sem jutott, hogy megismerhessék megváltó Jézusukat.

Pedig milyen szépen mondja Jézus az ő követőinek: Vegyétek fel az én igámat! hisz az én igám gyönyörűsége és az én terhem könnyű.

Avagy nehéz „teher“ volna-e, ha az egyházmegyék vagy egyházkerületek felekezeti különbség nélkül tartanának fenn egy-egy siketnéma, vagy vak, vagy egy-egy hülye-intézetet? Hisz az áldozatokat egymás között megosztva a reájuk háramló „teher“ valóban „gyönyörűsége“ volna.

Hisz ez a „teher“ nem volna olyan nagy. Szükség volna egy iskolai vagy egy intézeti helyiségre és ennek felszerelési és fenntartási költségeire, mihez a szegény tanulók segélyezése járulna még. A tanerőkről az állam gondoskodnék úgy, mint az aradi, kaposvári, kolozsvári és temesvári siketnéma intézetekben.

Mily csekély összeg ez azon nagy jótéteményhez képest, melyet az egyházmegyék vagy egyházkerületi siketnéma, vak, vagy hülye iskola hivaival gyakorolhatna.

Keresztyén egyházainknak vezetői; a szeretet vallásának apostolai! uralkodjék a ti szíveitekben a szeretet! Krisztusunk Megváltónk nevében vegyétek fel a fogyatékosok igáját!

Szállja meg Istennek szent lelke az új ezredév küszöbén a magyar egyházi és világi hatalmasságot, a magyar keresztyén egyházak tagjait, kiknek módjuk és alkalmuk van, hogy e sorsüldözötteken segíthetnek; és munkálkodjék a szentlélek oda, hogy a keresztyéni testvéri szeretet eme szerencsétleneket

összegyűjtve, édes magyar hazánk és magyar keresztyén egyházaink hasznos polgáraivá nevelje!

Vajha az ezeréves magyar hazában, a múlt ezer év dicsőségének emlékére és a keresztyén egyházak mulasztásának pótlásául emeltetnének a fogyatékosok számára iskolák, hogy ez által is, eme dicsőség napjainak sugarai végtelen időig ragyogjanak a késő ivadék előtt.

Ez az ezeréves nemzet, mely ezredik évében is szabadon áldozhatott a magyarok hatalmas Istenének, ezzel is mutassa ki Istenhez való ragaszkodását, ki őt ezer vész és ezer veszélyben ezer év óta vezérli a dicsőség szárnyain, hogy magyar keresztyén egyházaink, melyek ezer éven keresztül ízei és savai voltak az államéletnek, a szeretet vallásának tanait betöltvén a múlt dicsőségének reménységében, általuk hangozzék a siketnémák, a vakok és a hülyék számára a betlehemi pásztorokhoz intézett angyali szózat: Megszületett néktek a Megváltó!... Dicsőség a magasságban az Istennek!

Budapesten, 1899. december hó 24-én.

Németh László.

Egyesületi közlemények.

Gyászhir. Egyesületünk mélyen tisztelt és szeretett elnöknőjét Gróf Batthyányi Gézáné sulyos csapás érte férjének váratlan elhunytával. A boldogult egyesületünk ügyei iránt is rendkívüli érdeklődést tanusított s áldozatkészségével s buzgalmával sok jó szolgálatot tett szerencsétlen védenczeink ügyének. Halála alkalmából egyesületünk nevében a következő részvét iratot intéztük a boldogult özvegyéhez:

Méltóságos Grófnő!

Mélyen tisztelt és szeretett Elnökünk!

Mélyen lesújtva a fájdalomtól értesültünk arról a megrendítő csapásról, mely Méltóságos Grófnőt szeretett férjének, a társadalom minden osztályában tisztelt nemes-szívű férfinak váratlan elhunytával érte. Megdöbbenve az isteni gondviselés rendelkezése felett, szívünk teljes melegével, lelkünk minden gondolatával osztozunk a Méltóságos Grófnő fájdalmában és gyászában, kérve a Mindenhatót, hogy nyújtson vigaszt és enyhülést, nyújtson gyógyító irt, mely e sulyos csapást, a legnagyobbat, mely a szerető szívet érheti, elviselhetővé tegye,

Fogadja a Méltóságos Grófnő a „Szeretet“ egyesület nevében őszinte részvétünk kifejezését

Budapest, 1900. január 2-án.

Hollán Ernőné

Rakovszky István

özv. Herich Károlyné

Kléh István

Hampel Józsefné, Pulszky Polixena

Scherer István

Karácsonyfa a siketnémák asylumában és hülyék menházában. A jótékony emberbarátok áldozatkészsége lehetővé tette, hogy ez évben is állítsunk karácsonyfát szerencsétlen pártfogoltjaink számára. A siketnémák Asylumában december 22-én volt a karácsonyfa ünnepély, melyen a szakosztály részéről özv. Herich Károlyné szakosztályi elnök vett részt. Az ünnepély imával vette kezdetét, melyet egy 4. osztályú siketnéma fiúcska mondott el megindító hangon, azután Németh László szakosztályi titkár tartott beszédet a kis Jezusról, a ki ime meglepte az ő kisdedeit is. A gyermekek örömmel és bámulattal eltelve nézték a feldiszipított karácsonyfát s boldogan szorították karjaikba a kapott ajándékokat.

A hülyék menházában december 24-én zajlott le az ünnepély imával és énekkel s e szerencsétlenek is hálás örömmel fogadták mindazt, a mivel őket a kis Jézuska meglepte.

A karácsonyfára a következő adományokat kaptuk:

Pénzbeli adományokat küldtek:

Vaszary Kolos bibornok, herczegérsek 10 frt, Adler Lajos 2 frt, Böhm József 1 frt, Pivár Ignác 5 frt, Tomasek Emma 5 frt, Melocco Péter 1 frt, „Eötvös“ 3 frt, Svab Károly 1 frt, Berczik Árpád 5 frt, Turnovszky Gyuláné 1 frt, Röck István 5 frt, György Aladár 2 frt, Richter Károly 50 kr., özv. Saxlähner Andrásné 10 frt, Julics A. Ferencz 5 frt, Schultz Vilmos 2 frt, Neuhold és társa 2 frt, Klaszn Pálné 2 frt, Károlyi Zichy grófné 5 frt, özv. Saxlähner Andrásné 5 frt, Szokolovits József 2 frt, Straub U. 3 frt, Vuk M. és fiai 2 frt, Arató Gyula 1 frt, Kozma István 50 kr., Hopf János 5 frt, Kléh István 5 frt, Édeskuty L. 5 frt, Zion-egylet 10 frt, Salzmann és társa 5 frt, Las Torres Gyula 1 frt, Sultzberger József 3 frt, özv. Herich Károlyné 10 frt, „Reform“ páholy 5 frt, Brünnér Testvérek 5 frt, Burchard Bélaváry K. 5 frt, Mattoni és Wille 5 frt, Nemlaháné Levatic Irma 2 frt, Várady Béla 5 frt, Galitzenstein H. 1 frt, dr. Basch Gyula 3 frt, Justus József 50 kr., Rechtnitz H. M. 2 frt, Schilling Rudolf 1 frt, a 130. sz. gyűjtőiven 5 frt 50 kr., „Minerva“ páholy 5 frt, dr. Zsigmondy Jenő 1 frt, dr. Dalnoky Béla 3 frt, Richtárszky Villibald 2 frt, dr. Krepuska Géza 3 frt, dr. Holló József 1 frt, Winkle Nándor 1 frt, Neruda Nándor 2 frt, Tóth-

falusy Béla 2 frt, Neuschlosz Marczelné 5 frt, „Hungária“
jótékony-egylet 5 frt, Hollán Ernőné gyűjtése 33 frt.

(Hollán Ernőné 2 frt, özv. Karlovsky Zsigmondné 1 frt, Sombory Lajosné 1 frt, Tamássy Józsefné 1 frt, Békássy Elemérné 1 frt, Zuber Antal 1 frt, özv. dr. Hartlné 1 frt, Josipovits Gézané 1 frt, Bottlik Lajosné 1 frt, Karácsonyi Jenőné 1 frt, özv. Sarlay Jánosné 3 frt, Szénássy Gyula 1 frt, Szlávy József 2 frt, Baditz Ottóné 1 frt, Szokoly Gyuláné 3 frt, Ludwigh Natália 2 frt, Zámory Kálmánné 2 frt, Bezerédy Viktorné 1 frt, Szalay Péterné 2 frt, Juhász Albertné 1 frt, Matuska Péterné 2 frt, özv. Földváry Miklósné 2 frt.) „Comenius“ páholy 5 frt, Vogel Gyula 3 frt, Millig Ádám 5 frt. Böke Gyuláné 5 frt, dr. Kralovanszky László 1 frt, Wallfisch Géza 1 frt, Sebők Béla 50 kr., dr. Szohner Lajos 1 frt, dr. Jankovich János 2 frt, „Haladás“ páholy 5 frt, gróf Batthyány Gézané 10 frt, Baletkay Mihály 2 frt, „Könyves Kálmán“ páholy 5 frt, Fluk Ádám 1 frt, dr. Genersich A. 2 frt, „Deák Ferencz“ páholy 5 frt, Névtelen 2 frt, gróf Apponyi Sándor 5 frt, „Corvin Mátyás páholy 5 frt, Csepreghy János 1 frt, Detsinyi Károly 1 frt, Jencs Vilmos 2 frt, Müller Mórné 3 frt.

Természeti adományokat küldtek:

Schuller József	írószereket
Riegler József Ede	”
Kugler Henrik	süteményt
Geitner és Rausch	játékszereket
Bettelheim Miksa és társa	”
Bemlaha Gyuláné	ruhaneműt
Nosuch János	edényeket
Quenczer testvérek	kalapokat
Concordia gőzmalom	1 zsák lisztet
Huzella M.	kalapokat és cipőket
Rechnitz H. és M.	1 zsák diót és szilvát
Kolarics József	ruhakelmét
Schneider József	”
Topics József és fia	2 csomag térszöveteműt
Erzsébet gőzmalom	1 zsák lisztet
Haggenmacher gőzmalom	50 kg ”
Victoria gőzmalom	1 zsák ”
Szénássy Gyula	ruhakelmét
Magyar cukor ipar r. t.	25 kg kocka cukrot
Hermaneczi papír gyár	irodai papírt
Salgótarjáni kőszénbánya r. t.	15 mm kőszén
ifj. Nagel Otto	kőnyveket
Ráth Mór	”
Franklin társulat	”

Kunz és Mössmer
Édeskuty Jenő
Trettina József
Beliczay Béla
Lampel Róbert
Vajua Miklós

ruhaneműket
süteményt
mézeskalácsot
könyveket
ételneműeket

Fogadják a nemesszívű adakozók ez úton is az egyesület hálás köszönetét.

Újabb alapító tagjaink. Egyesületünkbe újabban alapító tagokul beléptek: Csetei Herzog Péterné 100 koronával, gróf Károlyi Imréné 100 koronával, Karczag István Keszthelyről 100 koronával, Győr sz. kir. város 100 koronával.

Adományok. Egyesületünk részére a következő adományokat kaptuk: Dr. Hegedüs Sándorné úrnőtől Pfeiffer Mihályné hagyatékából 100 korona, dr. Klasz Pálné 4 korona, Hungária műtrágya-gyár 20 korona, dr. Grosz Emil 40 korona, osztrák-magyar bank 40 korona. Fogadják a nemesszívű adakozók ez úton is hálás köszönetünket.

Országos gyűjtésünk eredménye. Pestmegye főispánjához az elmúlt év folyamán még összesen 782 frt 86 kr., vagyis 1565 korona 72 fillér adomány gyűlt be. Az adományozók neveit ezekben közöljük:

Az adományozók, illetve adománygyűjtők jegyzéke.

Baja város tanácsa 13 frt 35 kr., Zólyom vármegye pénztára 3 frt 50 kr., Kiskőrösi főszolgabíró 40 frt 97 kr., Kiss Károly körjegyző 8 frt 60 kr., Kabdebo Gergely, Temesvár 1 frt 50 kr., Gécze község 6 frt 76 kr., Főszolgabíró, Szatmár 4 frt 80 kr., Alispán, Nagy-Enyed 6 frt 33 kr., Főszolgabíró, Monor 89 frt 40 kr., Esztergom vármegye pénztára 5 frt 40 kr., Debreczen város házi pénztára 15 frt, Liptó-Szentmiklós megye pénztára 13 frt 60 kr., Főszolgabíró, Félegyháza 19 frt 73 kr., Szent-Endre város polgármestere 5 frt, Taricky Ferencz, Kolozsvár 2 frt, Letenyei járás főszolgabírája 2 frt 55 kr., Szolnok vármegye pénztára 1 frt, Váczi járás főszolgabírája 8 frt 95 kr., Szeben vármegye alispánja 19 frt 19 kr., Előljáróság, Gyergyó-Szt.-Miklós 4 frt 65 kr., Főszolgabíró, Kis-Szeben 12 frt 53 kr., Nagy-Kőrös város 7 frt 65 kr., Zólyom-megye 1 frt, Háromszék-megye 4 frt 41 kr., Körjegyző, Baák 2 frt, Vaáli főszolgabíró 2 frt 70 kr., Tahy Iván, főszolgabíró gyűjtése 2 frt, Ivánka Pál, főszolgabíró 5 frt, Győr, szab. kir. város adománya 10 frt, Bács-Bodrog-megye alispánja 49 frt 70 kr., Főszolgabíró, Eperjes 2 frt, Főszolgabíró, Magyar-Régen 5 frt 88 kr., Borsod-megye alispánja 17 frt 20 kr., Mármaros-megye alispánja 10 frt 20 kr., Szepes-megye alispánja 3 frt, Hunyad-megye alispánja 5 frt, Nagyküküllő-megye alispánja 10 frt

38 kr., Pozsony-vármegye 30 frt, Árva-vármegye alispánja 33 frt 70 kr., Szilágys-vármegye alispánja 5 frt 75 kr., Turóc-vármegye alispánja 9 frt 78 kr., Pozsony-vármegye alispánja 16 frt 35 kr., Nyitra-vármegye alispánja 5 frt, Főszolgabíró, Eperjes 2 frt 70 kr., Bars-vármegye pénztára 9 frt 18 kr., Fehér-megye alispánja 1 frt, Selmeczbánya pénztára 41 frt 41 kr., Ugocsa-megye pénztára 6 frt 20 kr., Besztercze-Naszód-megye pénztára 22 frt 20 kr., Zemplén-vármegye alispánja 1 frt 10 kr., Pécs, szab. kir. város tanácsa 5 frt, Főszolgabíró, Szepes-Ófalu 1 frt 50 kr., Nyitra-vármegye alispánja 2 frt, Gömör-Kishont-vármegye alispánja 14 frt 50 kr., Főszolgabíró Pomáz 43 frt 87 kr., Maros-Torda-vármegye alispánja 5 frt 95 kr., Komárom, szab. kir. város tanácsa 10 frt 90 kr., Alispán, Rimaszombat 50 kr., Bereg-vármegye alispánja 25 frt 13 kr.

Perselygyűjtésünkből a múlt évben a következő eredményt értük el:

Dr. Korányi Sándor perselyében	20	kor. —	fill.
Ifj. Laczkó Antalné "	10	"	04 "
Gróf Széchenyi Ferencz (Tarnócza) perzselyében	20	"	12 "
" Batthyányi Gézáné perzselyében	25	"	24 "
Báró Ambrózi Terézia "	8	"	34 "
Rakovszky István (2 sz. perzsely) perzselyében	13	"	60 "
Állami számvevőszék elnöki osztálya	3	"	60 "
Dr. Grosz Emil perzselyében	4	"	04 "
Nemlaháné Levatich Irma perzselyében	10	"	— "
Boschán Károlyné "	1	"	25 "
Báró Nikolics Feodorné "	10	"	80 "

Kérelem egyesületünk t. tagjaihoz. Az 1900. évre szóló tagsági díjak beszédését megkezdettük. Ez alkalommal kérjük t. tagjainkat, hogy a szerény tagsági díjat ne tagadják meg az egyesülettől, sőt nemes feladatainknak előmozdítása céljából törekedjenek arra, hogy minél több barátot szerezzenek ügyünknek. Gondoljanak arra a közel 20 ezer siketnémára, 20 ezer vak és 15 ezer hülye szerencsétlenre, a kiknek eddig még egyesületünkön kívül alig van egy-két pártfogójuk, a kiknek szomorú sorsát csak azért nem ismerjük a maguk borzalmasságában, mert a gondviselés a szó hatalmát megvonta tőlük.

A vakok tanműhelyében készült csinos perzselyek közül még néhányat nem tudtunk elhelyezni s ez úton is kérjük azokat, a kik kegyesek volnának egy-egy perzselyt akár saját maguknál, akár ismerőseik valamelyikénél elhelyezni, hogy értesítsék a titkári hivatalt (Budapest VIII., Mátyás-tér 5/b), a mely a perzselynek a kívánt helyre való elszállításáról gondoskodni fog.

Nyugtázás. Egyesületünk tagjai közül tagsági díjaikat 1899 december hó 31-éig lefizették és pedig:

Rendes tagdíjban 1 forintot:

Ádám Rezső, Kemény Dávid, Gerster Béla, Hajnal Adolf, Knoblauch Sándor, Kitséer Samu, Ruppert Vilmos, Payr Ede, Bürgermeister Ferencz, Hottelmann Ágost, Berger Fülöp, dr. Kelemen Gyula, dr. Temesváry Rezső, Singer és Wolfner, Eötvös Károly, Lakatos Miklós, Sturmman György, Tompa Antal, Wellisch Hugó, Fischer Győző, Auer Róbert, Kisfalvy Vilmos, dr. Lang Ignác, Adler Vilmos, Malczovich László, dr. Mandello Gyula, dr. Schiller Henrik, Wilczek Gusztáv, Mauthner Adolf, Spúr János, Scherer Istvánné, Adler Károly, dr. Weinberger Jakab, Telek János, dr. Gerő Lajos, Pirnitzer Alajos, dr. Bleyer Vilmos, dr. Tyroler Sándor, Braun Károly, dr. Gruber Ármin, Weisz Vilmos, dr. Murányi Elemér, Polatsek Sándor, Joel Lipmann Fülöp, dr. Reich Miklós, dr. Bachruch Gyula, dr. Reich József, Dirnfeld Adolf, Neményi Miksa, Guttmann Lajos, Weisz Nándor, Braun Ignác, Quittner Zsigmond, Guttmann Miksa, Laufer Henrik, Nagel Emil, Schöffner Felix, Waldner Ágoston, Györgyi Géza, dr. Lengyel Alajos, Szokolovits József, Scherer István, Breuer Henrik, dr. Rigócz Kálmán, Grum Ferencz, dr. Bosányi Iván, Schwarcz Ármin, Bock Máté, Vuk Gyula, Mandello Minna, Kanitz Ignác, Brust Dávid, Goldberger Sámuel és fiai, Munk Mór és társa, dr. Radó Antalné, Stern Dávidné, Kohn Izidór, Pöltel Károly, Barokaldy József, Barokaldy György, dr. Schmör Gyula, dr. Hirschfeld Antal, Stern Jenő, Guttmann Ignác, Ransburg Márk, Győri Sándor, Sterk Isidor, Sohr Manó, Ráth Péter, Eckbauer Andor, Lantos Vilmos, Pfeiffer Manó, Egyed Sándor, Lónyay Gabriella, Rakovszky Antal, dr. Fülöp Károlyné, Schmidt Lajos, Petróczy Lajos, dr. Székely Ferencz, dr. Balásy Antal, Szent Bálint, Schmidt Károly, Kozma István, dr. Harsányi Gáspár, dr. Polner Ödön, Szeffert Ede, Zsembery Kálmán, Geitner és Rausch, Heinrich Péter, Galó György, Fetti Lipót, Szuchy Endre, dr. Katona Lajos, Tomasek Emma, Toth Mihály, Filó János, Oppenheimer Ignác, Rózsavölgyi és társa, Grünberger Lipót, Grünhut Miksáné, Grünhut Irén, dr. Török Lajos, dr. Grünhut Józsefné, Török Gyuláné, Schlesinger Henrikné, Katzbürg Fülöp, dr. Polák Zsigmond, ifj. Schlesinger Jakabné, dr. Bató Henrik, dr. Bató Henrikné, Detsinyi Károly, dr. Feleki Béláné, dr. Grosz Gyula, König Albert, Ehrenstein Mór, Friedmann O. József, Berger Ignác, Heller Gyula, Kormos Gyula, Weninger Vincze, dr. Dávida Miklós, dr. Kerékgyártó Béla, Szmik Lajosné, Kilián Emilia, Kilián Janka, Kralik Lajosné, dr. Schulek Vilmosné, Willerding Gizella, dr. Szalay Sándor, Szabó Gyula, Klimes Gyula, Gröber Lajos, Herczmann Berta-

talanné, Szimon Istvánné, Bichler Ignacz, Steinhübl Antal, Tomasek Edith, Lubich Etel, Tolnai J. Béla, Simonyi Szeráfin, Herczka Gusztáv, Fischer Samu, Guttmann Zsigmond, Groszmann Berta, Reigner János, Rothauser Ignác, Rechnitz Ödön, Rothauser Arnold, Fehér Mór, Keller Gerzson, Pertik Béla, Geszler József, özv. Guttmann Jakabné, Merényi József, Merényi Richárd, Kinszky Ármin, Seidner Béla, Mezey Jenő, Hahn Mór, Biró Árpád, dr. Erney Mór, Filipek Ferencz, dr. Oesterreicher Samu, Rötzer Ferencz, Dobos László, Glück Frigyes, Glatz János, Rechnitz H. M., dr. Kiss Ernő, Pannonia nyomda, Maybaum Károly, Németh László, Váradi Zsigmond, Meller Dávid, Stern Emilné, Stern Emil, Gallauner Lujza 2 frt, Umráth és társa 2 frt. Fábíán József, Herzog Fülöp, id Nerey Dezső, Kun Sámuel, Kullmann Lajos, Benitzky Mihály, dr. Klasz Pál, dr. Klasz Pálné, Dunkl Norbertné, Morelli Gusztáv, Fleischer Antal, Mátyás Gábor, gróf Csáky Albiné, Császár Dénes, dr. Karácsonyi Lipót, Petrányi Géza, Petrányi János, Müller Hugó, Müller Ilona, Vajdaffy Gusztáv, Borbély Vidor, Kiss E. János, dr. Szilárd Ferencz, Hindy Kálmán, Vajda Károly, Rózsavölgyi Antal, dr. Tatár János, Horváth József, Fried József, Apáthy László, Petzrik István, Liskovetz Imre, Steiner Árminné, Weisz Hermina, Beksics Gusztávné, Greizinger István, Földes Károly, dr. Venetianer Lajos.

Pártoló tagdíjban 5 forintot:

Dr. Mandello Károly, Pauncz Sándor, dr. Mezey Mór, Kunewalder M. testvérek, Schober Albert, Dulcz Antal, Walkó Lajos, Reichmann Miksa, Pollák Lajos, Berger testvérek, Linzer Béla, gróf Szapáry Gyuláné, Hampel Józsefné, Klein Berthold, Redlich, Ohrenstein és Spitzer, Schanzer Ignác, özv. Bischitz Salamonné, Bischitz Salamon és fia, Czibur Bertalanné, Nagymihályi takarékpénztár, Madarász Lajosné, Daláry Sándor, Abeles Zsigmond, Jálies Ferencz.

Alapító tagdíjban 5 forintot:

Deutsch Károlyné, dr. Grosz Emil, Blum Etelka, Édeskúty Jenő, Schwarcz Ilona.

Vegyesek.

Hazai intézeteink. A „Gyógypaedagogiai Szemle“ után közöljük a következő statisztikai kimutatást a hazai gyógypaedagogiai intézetekről.

A siketnémák aradi iskolájába az iskola felügyelő-bizottsága múlt évi augusztus hó 22-én tartott ülésén az 1899—900.

iskolai évre 23 növendéket vett fel, még pedig az első osztályba 8-at, a másodikba 10-et és a negyedikbe 5-öt. A növendékek legtöbbje aradvárosi, de felvettek arad-, békés-, bihar- és csanád-megyei illetőségű gyermekeket is, mint a kik az iskola szerkezeti szabályzata értelmében elsőbbséggel bírnak. Említésre méltó, hogy egy gyermeknek még 5 siketnéma testvére van, két másíknak szintén van 2—2 ily szerencsétlen testvére és egy negyedíknak is van még egy kis siketnéma öcsce. A vidéki szegénysorsú gyermekek ebben az iskolai évben összesen 1500 frt segélyt élveznek, melyből a havi 12 frt ellátási díjuk fizettetik.

A siketnémák kaposvári iskolája növendékeinek létszáma az 1899—1900. iskolai évben 28. Az I. osztályban van 10, a II. osztályban is 10, a III. osztályban 8 növendék. Ezek közül segélyeztetik 6, ingyen tartatik 2 és saját költségén van 2. Ezen kívül van még egy sajátköltséges, számfeletti fiúnövendék. A 11 növendék megyék szerinti felosztása a következő: Zalam. 9, Baranyam. 2, Vasm. 2, Fehérm. 1 és Gyórm. 1. A közel jövőben öröndetes haladásnak néz elébe az iskola, a mennyiben a tavasszal kezdik meg az új intézet építést, a melynek céljaira eddig gyönyörű telek és 25000 frt készpénz áll rendelkezésre.

A siketnémák áll. segélyezett temesvári intézetében 56 növendék iratkozott be és pedig a rendes tanfolyamra 51, az iparos tanoncz-tanfolyamra 5. Elhelyezésre nézve: asylumbeli bennlakó 36, kik közül teljes díjat fizet 16, a díjnak egy részét 6, ingyenes pedig 14 növendék; 15 pedig bejáró. A növendékek 6 rendes és 1 iparostanoncz-osztályban nyernek oktatást.

A siketnémák váczí intézetében felvétetett 166 növendék és pedig 100 fiú és 66 leány és pedig országos alapítványon 43, magán alapítványon 36, Budapest költségén 12, tápdíjas 1. Externatusban: Segélyezett 46, saját költségén 28, összesen 74 növendék. Az osztályok száma 15.

A képezhető hülyék és gyengeelméjük orsz. intézetében ez időszertint 76 növendék részesül oktatásban, 1 előkészítő, 6 elemi és 2 externatusi (gyenge tehetségűek) osztályban. Minőségre nézve az internatusban van: 24 ingyenes, 20 féldíjas (évi kétszáz forint), 8 egész díjas (évi négyszáz forint) és 2 magánalapítványos. A bejáró gyenge tehetségűek száma 22.

A vakok budapesti orsz. intézetében 91 növendék vétetett fel a folyó tanévben; és pedig 63 fiú, 28 leány. A zene-tanszakon 3 növendék; a zene- és ipartanszakon 5; az ipartanszakon székfónással foglalkozik 7, kosárfónással 7 és kefekötéssel 9 növendék.

A siketnémák budapesti áll. iskolájában a f. tanévben 67 növendék van. Ezek közül 52 rendes, 15 pedig délutáni rendkívüli tanfolyamon részesül oktatásban. Nemre nézve van 37 fiú, 30 leány.

Az izr. siketnémák orsz. intézetében 102 növendék vétetett fel. Nemük szerint 65 fiu és 37 leány; vallás szerint: 92 izr. 9 más vallású és 1 felekezeten kívüli. A növendékek 8 csoportba vannak sorolva.

A siketnémák államilag segélyezett kolozsvári orsz. intézetének 4 páratlan számú osztálya van 42 növendékkel. Nem szerint 24 fiú és 18 leány. Elhelyezés szerint: 40 bennlakó és két bejáró. Vallás szerint: róm. kath. 13; gör. kath. 4; ev. ref. 17; ág. hitv. ev. 2; unit. 2 és izr. 4. Az internatusban van: alapítványos 7; egész tápdíjat fizető 1; $\frac{3}{4}$ tápdíjat fizető 2; $\frac{1}{2}$ tápdíjas 12; $\frac{1}{4}$ tápdíjas 4; ingyenes 14. Foglalkozás szerint: kézügyességet tanul 16; női kézimunkát 18; szabó ipart 4; czipész ipart 4.

Siketnémák otthona. Drezdában a felnőtt siketnémák számára létesített otthonnak most ünnepelték 60 éves fennállását. Az otthonban 25 különböző korú felnőtt leány tartózkodik jelenleg, a kik fehérruha varrással és himzéssel foglalkoznak s keresik meg az ellátásukra szükséges összeget. Többen az otthon lakói közül jöltevők alapítványait élvezik s ingyenes ellátásban részesülnek.

Hirdetések.

Lapunk kiadóhivatalában

rendelhető meg:

„A siketnéma-oktatás és nevelés kézikönyve.”

Irta: *Scherer István.*

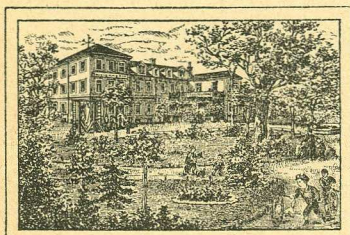
— Ára 3 korona. —

Nélkülözhetlen tanácsadó szülők és tanügy barátok részére, valamint mindazoknak, akik a siketnémák tanításával foglalkozni akarnak.

A mű jövedelmének fele része a „Testi és szellemi foglalkozásban szenvedőket gyógyító országos egyesület” asyllumának fenntartására fordíttatik.

Nevelő-intézet gyengeelméjűek számára.

DREZDA N. Oppellstrasse 44.

Az intézet célja, hogy a szellemileg elmaradottakat (fiúkat és leányokat) vallás-erkölcsös és a társadalomnak hasznos tagjaivá képezze. Szeretetteljes és gondos ápolás és nevelés mellett egyéni oktatást nyújt a polgáriskola minden szakjában, különös gonddal üzi a kézügyességi oktatást (kosárfonás, papírmunkák, asztalosság, fafaragás) s így a mesterségekre készít elő. Épp úgy előkészít a kertészségre

is. Az intézetet kiváló orvosok és paedagogusok, valamint a növendékek szülői is melegen ajánlják. — Közelebbi felvilágosítást az intézet igazgatója **W. Schröter** nyújt.

Bichler I. könyvnyomdája, Budapest III.